USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **S. K.**, zast. Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 6. 2020, č. j. OAM-686/ZA-ZA11-ZA17-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 9. 2020, č. j. 19 Az 36/2020 - 32,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky (dále jen „žalovaný“), rozhodnutím ze dne 10. 6. 2020, č. j. OAM-686/ZA-ZA11-ZA17-2019, zamítlo žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem ze dne 24. 9. 2020, č. j. 19 Az 36/2020 - 32. Hlavním důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla žalobcova neochota vrátit se do Turecka, tj. země jeho původu, jelikož by musel splnit svou občanskou povinnost v podobě výkonu základní vojenské služby. Dále tvrdil, že Kurdové jsou v Turecku považováni za „občany druhé kategorie“ a že mají například zhoršený přístup k zaměstnání. V zemi původu existuje napětí mezi tureckou většinou a kurdskou menšinou. Krajský soud se ztotožnil se závěrem žalovaného, že žalobcem uváděné okolnosti samy o sobě nemohou založit hrozbu vážné újmy dle § 14a zákona o azylu a že se v jeho případě ani nejedná o pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) tohoto zákona. Dokumenty ohledně situace v Turecku, které si obstaral žalovaný, sice potvrzují žalobcem tvrzené skutečnosti, ty však nepřekračují hranici problémů, které lze nalézt ve většině společností, kde vedle sebe žijí velké etnické skupiny. Odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) týkající se pronásledování kurdské menšiny v Turecku, a to usnesení ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015 - 23, nebo usnesení

ze dne 15. 1. 2020, č. j. 1 Azs 358/2019 - 42, ve kterých dospěl k závěru, že případné obtíže tureckých Kurdů nelze považovat za natolik intenzivní, aby je bylo možné podřadit pod pronásledování nebo pod vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu.

[3] Ohledně branné povinnosti, kterou bude žalobce po návratu do země původu muset splnit, odkázal krajský soud na závěr z rozsudku NSS ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, dle kterého je pravděpodobnost vojenského nasazení Kurdů do operací na jihovýchodě Turecka proti jejich vůli nepatrná. NSS taktéž uvedl, že potenciální hrozbu trestního stíhání pro nenastoupení vojenské služby není možné považovat za pronásledování. Tím by byl případ, kdy by trestní sankce byla důsledkem toho, že se branec odmítl účastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo pokud by mu hrozil trest, který by zakládal porušení lidských práv. Trest, který hrozí kurdským brancům, není uplatňován diskriminačním způsobem jen vůči nim a jeho výkon není nepřiměřený či nelidský. Ohledně aktuálního vývoje v Turecku souvisejícího s operací „Pramen míru“, spočívající ve vpádu ozbrojených sil Turecka do severní oblasti Sýrie, krajský soud odkázal na usnesení NSS ze dne 7. 11. 2019, č. j. 2 Azs 75/2019 - 46, dle kterého nelze říct, že by se jednalo o ozbrojený konflikt či válečný stav na celém území Turecka. Nesouhlasil s tvrzením žalobce, že z rozhodnutí žalovaného není zřejmé, na základě jakých podkladů vyloučil, že bude nucen páchat válečné zločiny nebo se podílet na jiných nelidských věcech. Z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že vycházel z podkladů správního spisu obsahujícího informace o situaci na turecko-syrské hranici, situaci Kurdů a z informací ohledně vojenské služby. Z těchto materiálů žalovaný vycházel i při svém posouzení postavení Kurdů při výkonu základní vojenské služby. Dostatečně se zabýval i možností udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Z výpovědi žalobce nebyly zjištěny žádné důvody, které by nasvědčovaly nebezpečí vážné újmy po návratu do země původu. Z ničeho neplyne, že by měl vážné problémy se státními orgány. Po svém návratu do země původu se může vrátit do místa svého posledního pobytu, kde žije jeho rodina, anebo může využít institutu vnitřního přesídlení. Jeho případné vycestování tak nezakládá rozpor s mezinárodními závazky dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Žalovaný ani krajský soud se dostatečně nezabývali postavením Kurdů v turecké armádě. Podle rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 10. 2019, č. j. 43 Az 27/2018 - 51, by hrozba postihu za odmítnutí výkonu vojenské služby v turecké armádě příslušníkem kurdské menšiny mohla založit odůvodněnou obavu z pronásledování dle § 12 zákona o azylu. Žalovaný vztah Kurdů k výkonu vojenské služby hodnotil pouze vágně, když uvedl, že turecká armáda již na samotný výkon základní vojenské služby klade menší důraz a že představy o vysílání mladých branců do ohnisek bojů lze považovat za nesmyslné. Ohledně Kurdů pouze uvádí, že není známo nic o tom, že by s nimi bylo kvůli jejich příslušnosti zacházeno odlišně než s Turky. Z rozhodnutí však nevyplývá, z jakých zdrojů vycházel, a proto je jeho rozhodnutí nepřezkoumatelné. Z nepochopitelných důvodů v podkladech správního spisu scházejí aktuální zprávy dvou organizací významných z hlediska

ochrany lidských práv, a to *Human Rights Watch* a *Amnesty International*. Žalovaný neopatřil dostatek důkazů, resp. relevantních podkladů, na jejichž základě by bylo možné vyloučit nedůstojné postavení Kurdů při absolvování základní vojenské služby. Ohledně páchání válečných zločinů tureckou armádou při operacích v jihovýchodním Turecku a severní Sýrii stěžovatel odkázal na zprávu *Amnesty International* ze dne 21. 10. 2019. Turecko je dále vojensky činné a naposledy bylo zapojeno do sporu o Náhorní Karabach. Žalovaný a krajský soud tak nedostatečně vyvrátili stěžovatelovy obavy ohledně nastoupení základní vojenské služby s ohledem na jeho kurdskou příslušnost a jeho obavy ohledně zapojení do bojů, které turecká armáda vede.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí. Jak rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy. Je patrné, že se krajský soud při svém rozhodování zabýval celým spisem a žalobními námitkami. Rozsudek je srozumitelný a je opřen o dostatek důvodů, ze kterých je zřejmé, z jakých důvodů rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozsudku. Rozsudek je též v souladu s ustálenou judikaturou NSS dopadající na tento případ.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] NSS posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Vzhledem k tomu, že se jedná o kasační stížnost ve věci mezinárodní ochrany, NSS se zabýval v souladu s § 104a s. ř. s. otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, ve kterém interpretoval neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele“*. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[10] Stěžovatel jako hlavní důvod pro podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvádí svou příslušnost ke kurdské menšině žijící v Turecku. K situaci Kurdů v Turecku se NSS již opakovaně vyjádřil ve své dřívější judikatuře (např. v usnesení ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018 - 28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018 - 30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018 - 46, či ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019 - 54; podrobněji např. v rozsudku ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011 - 154), ve které vyslovil závěr, že kurdští příslušníci v Turecku (nejedná-li se o politicky aktivně činné osoby, resp. osoby zapojené do neúspěšného státního převratu v roce 2016) nejsou na celém území Turecka tak běžně

a závažně pronásledováni, že by tuto skutečnost bylo možné považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany.

[11] Vývoj v Turecku na podzim roku 2019 na výše uvedených závěrech sám o sobě nic nemění, jak plyne z bodu 23 rozsudku NSS ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020 - 27, v němž odkázal i na další aktuální judikaturu k postavení Kurdů v Turecku a uvedl: „*Problematikou vývoje v Turecku na podzim roku 2019 se již Nejvyšší správní soud zabýval v několika svých rozhodnutích (kupříkladu usnesení ze dne 7. 11. 2019, č. j. 2 Azs 75/2019 - 46, ze dne 21. 5. 2020, č. j. 7 Azs 359/2019 – 50, či ze dne 17. 9. 2020, č. j. 6 Azs 203/2020 - 28). K vojenské operaci (označované jako ‚Pramen míru') spočívající ve vpádu ozbrojených sil Turecka do severní Sýrie kontrolované kurdskými milicemi v usnesení č. j. 7 Azs 359/2019 - 50 Nejvyšší správní soud uvedl, že ‚tento ozbrojený konflikt je lokalizován výhradně na konkrétním území (část hranice se Sýrií), které již žalovaný s krajským soudem dříve hodnotili jako bezpečnostně problematické; nelze však bez dalšího říci, že se jedná o vnitřní ozbrojený konflikt či válečný stav na celém území Turecka'. I v posuzované věci žalovaný připustil, že se žalobce mohl setkat v místě svého bydliště s předpojatostí vůči své osobě z důvodu kurdské národnosti, dovodil však, že svou situaci může řešit vnitřním přesídlením. Tyto závěry korespondují s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, který se již situací kurdského obyvatelstva v Turecku opakovaně zabýval (např. rozsudek ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011 - 154, usnesení ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018 - 28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018 - 30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018 - 46 a mnoho dalších) a vývoj v této zemi na podzim roku 2019 na uvedených závěrech sám o sobě nic nemění.*"

[12] Krajský soud správně vyhodnotil, že důvodem pro udělení mezinárodní ochrany nemůže být ani případný výkon vojenské služby či jeho odepření. NSS již opakovaně ve své judikatuře vyslovil závěr, že odmítání výkonu vojenské služby, která je ve státě původu povinná, nelze bez dalšího považovat za akt pronásledování nebo hrozbu vážné újmy (tedy za důvod pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany), zvláště není-li takové odmítání spojeno s reálně projeveným přesvědčením, ať už politickým, náboženským či morálním (viz např. rozsudek NSS ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či výše citovaný rozsudek č. j. 2 Azs 17/2012 - 44). Stěžovatelem uváděnou hrozbu, že by mohl být povolán do bojů proti příslušníkům svého etnika, je nutno hodnotit jako hypotetickou, ostatně stěžovatel nepředložil a žalovaný nezjistil nic, z čeho by taková možnost mohla plynout.

[13] K námitce nedostatečného posouzení situace kurdské menšiny žalovaným NSS uvádí, že touto situací se zabýval na straně 4 napadeného rozhodnutí, kde vycházel z podkladů ve správním spise, a to konkrétně z Informace MV Velké Británie, Turecko, z března 2020 Zpráva ze zjišťovací mise říjen 2019 (Kurdové). Otázkou postavení Kurdů v turecké armádě se zabýval na straně 5 a 8 napadeného rozhodnutí, přičemž vycházel z informace Turecko - Zákon č. 1111 ze dne 21. 6. 1927, Překlad obecné části zákona o vojenské službě, listopad 2018; dále z Informace Turecko – Zákon č. 7146 ze dne 26. 7. 2018, Novelizace zákona o vojenské službě, listopad 2018; ze Zprávy BBC ze dne 26. 6. 2019, Nový turecký systém pro vojenskou službu vstupuje v platnost, z března 2020; a ze Zprávy MV Velké Británie, Turecko: Vojenská služba, září 2018, přičemž tyto dokumenty byly součástí správního spisu.

[14] Nasazení tureckých vojáků v oblasti turecko-syrské hranice se žalovaný věnoval na straně 9, kde uvedl, že v oblasti u východní hranice Turecka operují profesionální turecké vojenské síly spojené s tamním ruským kontingentem, a je proto nepravděpodobné, že by tam

měl být vyslán voják základní vojenské služby. Tyto informace žalovaný dovodil zejména z Informace OAMP, Turecko - Sýrie, Situace na turecké straně hranice, z dubna 2020, kde je podrobně popsána povaha a průběh nedávných konfliktů na tomto území. Z této zcela aktuální informace také plyne, že turecké vojenské operace „Pramen míru" i „Olivová ratolest" byly ukončeny, což stěžovatel nerozporuje. Poukazuje pouze obecně na skutečnost, *„že je Turecko stále poměrně vojensky činné, kdy bylo naposledy vojensky zapojeno do sporu o Náhorní Karabach a v současné době v rámci mírové mise dohlížející na příměří stále zapojeno je."* Z toho však nijak neplyne, že by stěžovateli jako kurdskému odvedenci mohlo hrozit nasazení v bojích na kurdském území. Na straně 8 svého rozhodnutí se pak žalovaný podrobně zabýval postavením branců plnících povinnou vojenskou službu v turecké armádě, včetně postavení kurdských odvedenců. K nim uvedl, že turecká základní vojenská služba trpí problémy, které jsou chronické ve většině armád světa (případy bití, šikany či sebevražednosti vojáků) a pro Kurdy mohou být podmínky výkonu služby tvrdší v závislosti na tom, do jakých kolektivů se dostanou. Jde však o jevy, které se turecká vojenská správa snaží potírat.

[15] NSS tudíž dospěl k závěru, že se žalovaný i krajský soud dostatečně zabývali stěžovatelovou situací, řádně se vypořádali s jeho námitkami a jejich závěry neodporují ustálené judikatuře. I pohledem aktuálních informací shromážděných žalovaným a pohledem výše citované aktuální judikatury NSS obstojí závěry rozsudku č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, z nějž krajský soud zejména vycházel. Rozhodnutí žalovaného je založeno na dokumentech, které tvoří podklady správního spisu, obsahují dostatek informací potřebných k rozhodnutí a lze je považovat za aktuální.

[16] K založení přijatelnosti kasační stížnosti je třeba shledat, že v projednávané věci nastal jeden z případů uvedených ve výše citovaném usnesení NSS č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Nejvyšší správní soud však neshledal důvody, proč by závěry z judikatury citované krajským soudem ohledně situace kurdské menšiny v Turecku a postavení kurdské menšiny v turecké armádě, zejména z podrobného rozsudku NSS č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, nebyly obecně použitelné i na nynější případ. Stěžovatel neuvádí ani jiná rozhodnutí NSS, ve kterých by byla jeho situace posuzována odlišně, souhlasně poukazuje pouze na jeden rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové. Ani odkaz na zprávy *Human Rights Watch* a *Amnesty International* (její zpráva ze září 2018 navíc byla jedním z podkladů citovaných ve Zprávě MV Velké Británie, Turecko: Vojenská služba, z níž žalovaný vycházel a je založena na č. l. 58 správního spisu) sám o sobě nezakládá důvod, proč by citovaná judikatura neměla být použitelná na stěžovatelův případ. Stěžovatel na tyto dvě zprávy odkázal, aniž by konkrétně rozvedl, co z nich vyvozuje a v čem zpochybňují skutkový stav objasněný žalovaným. Polemika s rozhodnutím žalovaného a odkaz na rozsudek jiného krajského soudu v obdobné skutkové situaci nemůže přijatelnost kasační stížnosti bez dalšího založit.

IV. Závěr a náklady řízení

[17] NSS neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Situace stěžovatele a jím vznesené námitky nepřináší žádnou novou právní otázku, kterou NSS dosud neřešil, či potřebu se od dříve přijatého řešení odchýlit, anebo otázku, kterou NSS řešil v rámci jednotlivých senátů odlišně. Nedošlo ani k žádnému pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. NSS proto odmítl kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[18] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. ledna 2021

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu